

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Bruselis, 8.4.2009
SEK(2009) 316

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Dokumentas, pridedamas prie

Pasiūlymo dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS

dėl kovos su pavėluotais mokėjimais, atliekamais pagal komercinius sandorius (nauja redakcija)

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

{KOM(2009) 126 galutinis}
{SEK(2009) 315}

Darbotvarkės planavimas arba nuoroda į darbo grupę: 2009/ENTR/006. Už šią santrauką atsakingos tik Komisijos tarnybos, dalyvavusios atliekant poveikio vertinimą. Iš jos negalima iš anksto spręsti apie jokią galutinę Komisijos sprendimą.

2008 m. gruodžio 17 d. Poveikio vertinimo komisija pateikė nuomonę apie poveikio vertinimo ataskaitos projektą [D(2008)10479]. Buvo atsižvelgta į visas komisijos rekomendacijas ir atitinkamai pakeista poveikio vertinimo ataskaita.

1. Problemos apibrėžimas

Direktyva 2000/35/EB buvo priimta siekiant kovoti su pavėluotais mokėjimais, atliekamais pagal komercinius sandorius. Vadovaujantis direktyvos nuostatomis, per sutartimi ar teisės aktu nustatytą terminą pavėlavus atlikti mokėjimą, už jį galima skaičiuoti palūkanas. Direktyva numatyta teisės aktuose numatyta palūkanų norma, tačiau šalys gali susitarti dėl kitokios normos. Palūkanos skaičiuojamos nuo kitos dienos po sutartyje nustatytos mokėjimo datos ar nustatyto mokėjimo laikotarpio pabaigos arba praėjus 30 dienų nuo datos, kai skolininkas gauna sąskaitą faktūrą arba kitą lygiavertį reikalavimą apmokėti, jeigu mokėjimo laikotarpis nenustatytas.

Nepaisant direktyvos, pavėluoti mokėjimai, atliekami pagal komercinius sandorius, vis dar yra paplitę Europos Sąjungoje. Jie dažnai atliekami ne tik pagal įmonių sandorius: tyrimai rodo, kad viešajame sektoriuje mokėjimo laikotarpiai iš esmės yra ilgesni nei mokėjimo laikotarpiai pagal privačiojo sektoriaus sutartis.

Pavėluotų mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, ir pasyvaus daugelio kreditorių požiūrio priežastys yra įvairios.

- (1) Rinkos struktūra. Tokie svarbūs veiksniai kaip konkurencijos lygis rinkoje, rinkos dalyvių įtaka rinkoje ir atitinkama baimė pakenkti komerciniams santykiams su klientais lemia kreditorių sprendimą sutikti su pavėluotu mokėjimu arba nesutikti su juo bei skolininkų siekį pratęsti prekybos kredito laikotarpį. Kreditoriaus padėtis konkrečioje rinkoje turi didelę įtaką jo požiūriui į mokėjimą ir baimei pakenkti komerciniams santykiams su klientu. Skolininkų požiūriu, pagrindiniai motyvai, skatinantys laiku atlikti mokėjimus pagal komercinius sandorius, dažnai susiję su komercine ar profesine reputacija arba abipusiu pasitikėjimu plėtojant ilgalaikius komercinius santykius.
- (2) Verslo ciklas. Kita pavėluotų mokėjimų priežastis – kintančios makroekonominės sąlygos. Dėl verslo ciklo lėtėjimo greičiausiai daugės pavėluoto mokėjimo atvejų, nes įmonės vėliau apmokės sąskaitas faktūras. Be to, įmonės patiria sunkumų gauti grynujų pajamų iš sandorių, o bankai gali sumažinti įmonėms teikiamus kreditus. Tačiau ir pagerėjus ekonominėms sąlygoms gali pagausėti pavėluotų mokėjimų, nes tam tikros įmonės turi daugiau investavimo galimybių, o kartu ir atitinkamai didesnę lėšų poreikį.
- (3) Galimybės gauti finansavimą ir biudžeto apribojimai. Kreditavimo galimybės, pinigų politika, informacijos apie kreditus teikimas ir pobūdis, įmonės likvidumas ir galimybės gauti iš bankų finansinių išteklių – visa tai taip pat gali vėlinti mokėjimą, ypač įmonių, kurios kaip alternatyvą renkasi ne tiekėjų,

o bankų kreditus. Daugelio įmonių skolininkų ir valstybės institucijų nuomone, pavėluotas mokėjimas – tai veiksmingas ir pigus būdas savo veiklai ir operacijoms finansuoti. Be to, valstybės institucijų požiūriu, pavėluoti mokėjimai kreditoriams yra nors ir nederamas, bet paprastas būdas įveikti biudžeto suvaržymus atidedant mokėjimus kitiems finansiniams metams.

- (4) Vidinė kreditorių ir skolininkų organizacija. Skolininkų, įskaitant valstybės institucijas, finansinio valdymo praktika ir kreditorių kreditų valdymo praktika, taip pat jų produktų ir paslaugų kokybė bei garantinis aptarnavimas yra svarbūs pavėluoto mokėjimo (vengimo) veiksniai. Komerciniuose sandoriuose dalyvaujantys kreditoriai, visų pirma MVL, ne visada turi tinkamas kreditų valdymo sistemas pavėluotų mokėjimų prevencijai arba administravimui atlikti.
- (5) Veiksmingų atgrasomųjų priemonių nebuvimas. Nepaisydamos Direktyvos 2000/35/EB nuostatų, daugelis įmonių, visų pirma MVL, neskaičiuoja palūkanų, net kai turi tokią teisę. Kai kuriems kreditoriams ieškinių dėl pavėluoto mokėjimo išlaidos viršytų jų finansinę naudą. Daugeliu atveju neįmanoma susigrąžinti papildomo dokumentų tvarkymo išlaidų. Dėl vėluojančių mokėti klientų persekiojimo ar palūkanų už pavėluotus mokėjimus skaičiavimo kyla administracinių sąnaudų, kurių daugelis įmonių siekia vengti. Be to, teisės aktuose numatytų palūkanų, priskaičiuotų iš skolininko, galutinė suma gali būti apskaičiuota tik tą dieną, kurią kreditoriui faktiškai sumokama, todėl pastarasis turi pirmiau sulaukti mokėjimo ir tik tada gali tiksliai žinoti palūkanų, kurias galėtų priskaičiuoti, sumą. Be to, palūkanų skaičiavimo prieš faktinę mokėjimo datą sąnaudos dažniausiai viršytų finansinę naudą. Dėl visų šių priežasčių neigiamų padarinių, susijusių su pavėluotais mokėjimais, pavojus skolininkams per mažas, kad atsiskaitymo tvarka iš esmės pagerėtų. Tai ypač nedera valstybės institucijoms, kurios nesusiduria su tokiais pat finansiniais apribojimais kaip įmonės. Be to, kelios svarbios direktyvos nuostatos suformuluotos neaiškiai arba sunkiai įgyvendinamos. Pavyzdžiui, galima skirtingai aiškinti taikytinos palūkanų normos apskaičiavimo tvarką, visų turėtų išieškojimo išlaidų sąvoką ir galimybę priskaičiuoti sudėtinės palūkanas.

Pagal komercinius sandorius atliekant pavėluotus mokėjimus daromas didelis poveikis.

- Dėl pavėluoto mokėjimo įmonės kreditorės patiria daug sąnaudų. Iš esmės, dėl pavėluoto mokėjimo iškraipomas grynųjų pinigų srautas, padidėja finansinės sąnaudos, sumažėja investavimo galimybės, o daugelį įmonių kreditorių, visų pirma MVL, apima netikrumo jausmas, ypač tuo metu, kai galimybės gauti finansavimą yra ribotos arba bemaž neatsiperka. Tai sukelia pavojų jų konkurencingumui ir mokumui.
- Vėluodamos sumokėti, bendrovės skolininkės ir valstybės institucijos gauna nemokamą prekybos kreditą.
- Pavėluoti mokėjimai daro neigiamą įtaką Bendrijos vidaus prekybai. Daugelio valstybių narių įmonių nuomone, prekių tiekimas ir paslaugų teikimas kitų valstybių narių įmonėms ir institucijoms kelia didesnę pavojų, kad bus vėluojama

sumokėti. Be kitų priežasčių, pavojus, kad bus vėluojama sumokėti, mažina įmonių norą tiekti produktus ir teikti paslaugas kitose valstybėse narėse, nes dėl to didėja netikrumas ir verslo sąnaudos. Itin ilgi mokėjimo laikotarpiai pagal viešųjų pirkimų sutartis ir valstybės institucijų pavėluoti mokėjimai taip pat atgraso ūkinės veiklos vykdytojus nuo dalyvavimo viešųjų pirkimų konkursuose. Tokiu būdu mažėja valstybės institucijų galimybės už mokesčių mokėtojų pinigus gauti tai, kas geriausia.

2. Tikslai

Bet kuria Bendrijos iniciatyva, kuria siekiama išspręsti pavėluoto mokėjimo problemą, galiausiai turi būti:

- prisidedama prie platesnių ir bendresnių konkurencingumo tikslų, įtvirtintų atnaujintoje **Lisabonos partnerystėje ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti**¹, įgyvendinimo;
- gerokai sumažinta įmonėms tenkanti administracinė našta, skatinamas jų grynujų pinigų srautas ir padedama žmonėms, kad kuo daugiau jų taptų verslininkais, vadovaujantis **Smulkiąjį verslo akto** principais²;
- palengvintas tinkamas **vidaus rinkos** veikimas ir kūrimas, panaikinant susijusias tarpvalstybinių komercinių sandorių kliūtis.

Ši iniciatyva – tai taip pat svarbus akstinas įveikti dabartinę ekonomikos krizę, taip prisidedant prie **Europos ekonomikos atkūrimo plano**³ įgyvendinimo, ir skatinti įmonių grynujų pinigų srautą, siekiant ilgam laikui sustiprinti Europos įmonių konkurencingumą.

Trumpai tariant, iniciatyvą sudaro šie dvejetainiai tikslai:

- (1) skolininkų atžvilgiu imtis veiksmų, kuriais jie būtų veiksmingai atgrasomi nuo pavėluotų mokėjimų, ir
- (2) suteikti kreditoriams priemonių, kurios leistų jiems veiksmingai naudotis visomis teisėmis tuo atveju, kai vėluojama sumokėti.

3. Politikos galimybės

Be pagrindinės galimybės buvo nagrinėtos šios galimybės:

¹ Komisijos komunikatas „Dirbti kartu ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo labui. Nauja Lisabonos strategijos pradžia“, COM (2005)24.

² Vadovaujantis 2008 m. birželio 25 d. Komisijos komunikatu Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Visų pirma galvokime apie mažuosius“. Europos iniciatyva „*Small Business Act*“ (COM(2008)394galutinis), MVĮ galimybės gauti finansavimą palengvinimas ir teisinės bei verslo aplinkos, palankios laiku pagal komercinius sandorius atliekamiems mokėjimams, kūrimas yra vienas iš 10 principų, kuriais grindžiamas MVĮ politikos kryptį plėtojimas ir įgyvendinimas tiek ES, tiek valstybių narių lygiu.

³ COM(2008) 800, 2008 11 26.

- 2a galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): įmonių informavimo kampanijų rengimas;
- 2b galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): MVI atstovaujančiųjų organizacijų informavimo kampanijų rengimas;
- 2c galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): informacijos apie nemokus skolininkus skelbimas;
- 3a galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): visiškas mokėjimo laikotarpių suderinimas;
- 3b galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): palūkanų maržos didinimas;
- 3c galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): 5 EUR ribinės sumos panaikinimas;
- 3d galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): mokesčio už pavėluotą mokėjimą nustatymas;
- 3e galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): kompensacijos už pavėluotą mokėjimą nustatymas;
- 3f galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): sustiprinti atstovaujančiųjų organizacijų vaidmenį.

Ankstyvuojų galimybių peržiūros etapu atsisakyta kai kurių galimybių, kaip antai Direktyvos 2000/35/EB panaikinimo ir Europos fondo, kuris, remdamasis gautinomis sumomis, MVI teiktų nemokamą finansavimą, įsteigimo.

4. Poveikio analizė

Reikėtų pažymėti, kad dėl kai kurių svarbių aspektų, susijusių su pirmomis trimis problemos priežastimis, nurodytomis I skirsnyje, ES nebūtinai turi įgaliojimus veikti. Tam tikras su nacionalinių ar regionų rinkų struktūra susijusių problemų priežastis turėtų šalinti valstybės narės, tačiau, kalbant apie verslo ciklą, dauguma ekonomikos politikos svertų yra valstybių narių rankose, todėl ES lygiu negalima rasti bendro visų problemų sprendimo.

Be to, direktyva ūkinės veiklos vykdytojams yra neprivalomas teisės aktas, nes jų neįpareigoja reikalauti palūkanų už pavėluotus mokėjimus. Direktyva taip pat reglamentuoja sritį, kurioje mokėjimo, atliekamo pagal įmonių tarpusavio sandorius, efektyvumui įtakos gali turėti daug kitų veiksnių. Teisinė bazė, reglamentuojanti mokėjimo tvarką ir teisinius ieškinius dėl mokėjimų pagal tarpvalstybinius komercinius sandorius atlikimo Europos Sąjungoje, keičiama naujomis ES taisyklėmis, kurios neseniai įsigaliojo arba bus netrukus taikomos. Sudėtinga paaiškinti pagrindinio scenarijaus sąsajas ir šalutinį poveikį. Dėl šios priežasties galima pateikti tik preliminarinius bet kurios konkrečios galimybės galimo ekonominio ir socialinio poveikio kiekybinius įverčius. Todėl analizuojama iš esmės kokybės požiūriu. Reikėtų pažymėti, kad nė viena iš galimybių neturės poveikio aplinkai arba trečiosioms šalims.

Nepaisant to, tam tikrų galimybių įgyvendinimui įtakos turės kai kurios problemų priežastys, kurių ES, remdamasi savo įgaliojimais negali paveikti. Pavyzdžiui, ūkinės veiklos vykdytojo norą imtis veiksmų prieš vėluojantį sumokėti skolininką ir taip rizikuoti pakenkti verslo santykiams, kurių piniginė išraiška gali siekti keletą tūkstančių eurų, iš esmės nulems rinkos struktūra ir padėtis rinkoje. Nors ir įmanoma kiekybiškai įvertinti įvairių galimybių poveikį, dėl pirmiau minėtos priežasties sudėtinga patikimai įvertinti bendrą ekonominį pasiūlymo poveikį ir atitinkamai kiekybiškai įvertinti tiesioginį socialinį poveikį.

Atsižvelgiant į pagrindinę galimybę, vertinamas politikos galimybių veiksmingumas, efektyvumas ir nuoseklumas.

Bendras galimybių palyginimas			
Galimybė	Veiksmingumas	Efektyvumas	Nuoseklumas
2a galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): įmonių informavimo kampanijų rengimas.	Ne: neturi poveikio skolininkams, o poveikis kreditoriams minimalus.	Ne: reikia per daug išteklių, o rezultatas labai neapibrėžtas.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
2b galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): MVĮ atstovaujančiųjų organizacijų informavimo kampanijų rengimas.	Ne: kažin, ar tikslai bus pasiekti.	Taip: gana mažos ES biudžeto išlaidos. Kitų išlaidų nėra.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
2c galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): informacijos apie nemokus skolininkus skelbimas.	Abejotina: kreditoriai gali pajusti prevencinį poveikį, tačiau įgyvendinant praktiškai kiltų daug trūkumų.	Ne: įmonė patirtų labai daug administracinių sąnaudų.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
3a/1 galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): įmonių mokėjimo laikotarpių savitarpio derinimas.	Taip: sutrumpinus sutartinius mokėjimo laikotarpius, mokėjimai galbūt būtų atliekami ne taip pavėluotai.	Ne: Pakankamai didelės reikalavimų laikymosi ir derinimo sąnaudos.	Ne: pašalinus bendrovių sugebėjimą konkuruoti siūlant klientams mokėjimo laikotarpius, dingtų sutarčių laisvės principas. Atitinkamai tai reikštų stipresnį spaudimą vedant derybas dėl kitų sutarties aspektų, nes dėl jų didelės bendrovės vis dar gali daryti didelį poveikį mažiems tiekėjams.
3a/2 galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): valstybės	Taip: vykdant sutartis, sudarytas su nacionalinėmis institucijomis, kurios turi laikytis standartinių ir	Taip: nacionalinių institucijų biudžeto suvaržymai liktų gana nedideli, palyginti su didesniu įmonių	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.

institucijų mokėjimo įmonėms laikotarpių derinimas.	skaidrių procedūrų, neturėtų būti baimės pakenkti komerciniams santykiams su klientu. Be to, mokėjimo laikotarpis paprastai nelaikomas diskutuotinu sutarties, sudaromos su valstybės institucija, elementu. Tačiau reikia numatyti pakankamai didelę nuobaudą už pavėluotą mokėjimą.	likvidumu valstybės institucijoms anksčiau atlikus mokėjimus.	

3b galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): palūkanų maržos didinimas.	Abejotina: atrodo, kad suinteresuotosios šalys pritaria dabartinei palūkanų maržai. Įmonėms jau suteikta teisė derėtis dėl didesnės palūkanų normos sudarant sutartis arba įtraukti didesnę normą į savo komercines sąlygas. Remiantis dabartinėmis taisyklėmis, valstybėms narėms leidžiama savo nacionaliniuose teisės aktuose numatyti didesnę minimaliąją palūkanų maržą.	Abejotina: ši galimybė sustiprintų didesnių arba stipresnių įmonių padėtį, nes taip būtų sutvirtintos įmonių, prašančių nuolaidų už anksčiau atliekamus mokėjimus, derybinės pozicijos.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
3c galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): 5 EUR ribinės sumos panaikinimas.	„Taip“ smulkiems sandoriams, jeigu bus ir kitų priemonių, kurias taikant būtų verta surinkti likusias sumas.	Taip: visų pirma MVĮ. Nebuvo įmanoma nustatyti jokių biudžeto, sandorių ir reikalavimų laikymosi sąnaudų.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
3d galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): mokesčio už pavėluotą mokėjimą nustatymas.	Taip: įmonėms būtų leidžiama susigražinti sandorių sąnaudas reikalaujant sumokėti ir priskaičiuojant palūkanas už pavėluotus mokėjimus – taip, kad tik grynai komerciniai motyvai neleistų kreditoriams priskaičiuoti palūkanų.	Taip. Sąnaudos (iš esmės sandorių sąnaudos) yra paskirstomos. Nėra biudžeto arba reikalavimų laikymosi sąnaudų.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
3e galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): kompensacijos už pavėluotą mokėjimą nustatymas.	Taip: stiprus neigiamas poveikis skolininkams, proporcingas ieškinio dydžiui, nes skolininko patirtos sąnaudos viršytų santaupas, kurias jis sutaupytų gavęs nemokamą prekybos kreditą. Be to, taip kreditoriai itin skatinami reikalauti mokėjimo ir palūkanų.	Taip. Sąnaudos (iš esmės sandorių sąnaudos) yra paskirstomos. Nėra reikalavimų laikymosi sąnaudų. Biudžeto sąnaudos proporcingos reikalavimų laikymosi naštai ir patiriamos pagrįstai, atsižvelgiant į verslui padarytą žalą.	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.
3f galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): sustiprinti atstovaujančiųjų organizacijų vaidmenį.	Abejotina: šios organizacijos gali neturėti išteklių, kad padengtų administravimo išlaidas ir išvengtų finansinės rizikos, susijusios su bylinėjimusi dėl pavėluotų mokėjimų. Jos taip pat gali atsisakyti kelti ieškinį dėl interesų konflikto, pvz., kai tiek kreditoriai, tiek	Taip, jeigu imamasi priemonių bylinėjimosi išlaidoms ir susijusiai finansinei rizikai sumažinti (3c, 3d ir 3e galimybė).	Taip: nebuvo įmanoma rasti visoms sritims bendrų kompromisų.

	skolininkai yra organizacijos nariai.		

Pirmiau minėtas poveikio vertinimas rodo, kad įmonių tarpusavio sandoriams taikomų veiksmingumo, efektyvumo ir nuoseklumo kriterijų paisoma pagal 3a/2, 3c, 3d ir 3e galimybes. Kitos galimybės neatitinka mažiausiai vieno kriterijaus.

Galimybių rikiavimas			
Galimybė	Veiksmingumas	Efektyvumas	Nuoseklumas
REKOMENDUOJAMAS PASIRINKIMAS			
3a/2 galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): valstybės institucijų mokėjimo įmonėms laikotarpių derinimas.	Taip	Taip	Taip
3c galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): 5 EUR ribinės sumos panaikinimas.	Taip	Taip	Taip
3d galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): mokesčio už pavėluotą mokėjimą nustatymas.	Taip	Taip	Taip
3e galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): kompensacijos už pavėluotą mokėjimą nustatymas.	Taip	Taip	Taip
NEREKOMENDUOJAMOS GALIMYBĖS			
3b galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): ribinės palūkanų normos didinimas.	Abejotina	Abejotina	Taip
3f galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): sustiprinti atstovaujančiųjų organizacijų vaidmenį.	Abejotina	Taip	Taip
3a/1 galimybė (susijusi su teisės aktų leidyba): įmonių mokėjimo laikotarpių savitarpio derinimas.	Taip	Ne	Ne
2a galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): įmonių informavimo kampanijų rengimas.	Ne	Ne	Taip
2b galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): MVĮ atstovaujančiųjų organizacijų informavimo kampanijų rengimas.	Ne	Taip	Taip
2c galimybė (nesusijusi su teisės aktų leidyba): informacijos apie nemokus skolininkus skelbimas.	Abejotina	Ne	Taip

2c – vienintelė galimybė, dėl kurios verslas gali patirti didelių administracinių sąnaudų. Pasirinkus šią galimybę, apytikrė šių MVĮ sąnaudų suma siektų 25 300 milijonų EUR, o didelių įmonių – 86,1 milijono EUR.